

La Gioconda (Amilcare Ponchielli)

Personatges principals

Gioconda	cantant de carrer, enamorada d'Enzo
Enzo	príncep genovès, enamorat de Laura
Alvise	gran inquisidor. Espòs de Laura
Laura	esposa d'Alvise, enamorada d'Enzo
Barnaba	confident de la Inquisició
La Cega	mare de Gioconda
Zuané	gondoler

On passa l'acció

A Venècia, al segle XVII, durant el Carnaval.

Resum argumental

ACTE PRIMER – La boca del lleó

La boca del lleó era l'escultura en forma de lleó que a Venècia servia per deixar denúncies adreçades als inquisidors.

Davant el pati del Palau Ducal,
la multitud s'hi aplega per assistir a una regata.
Barnaba, un espia al servei de la Inquisició
que es fa passar per joglar,
observa d'amagat Gioconda,
cantant de carrer a qui vol seduir.
Ella l'ha rebutjat i, ofès, busca la manera de venjar-se.

Per dur a terme la seva venjança utilitzarà la mare de Gioconda,
coneguda amb el sobrenom de “la Cega”
i a qui la seva filla acompanya per anar a l'església.

La regata ha acabat i Zuané ha perdut.
Barnaba el convenç que ha estat víctima
de la maledicció d'una fetillera i acusa la Cega.
La gent comença a insultar-la i a colpejar-la.

Enzo intervé per ajudar la Cega.
Havia estat expulsat de Venècia
i ara es fa passar per un mariner.
Però la multitud està excitada i volen que la fetillera mori.

En aquell moment arriben Alvise, el gran inquisidor,
i la seva esposa Laura.
Laura intercedeix en favor de la Cega
i aconseguix que Alvise la deixi lliure.
En senyal de gratitud, la Cega entrega un rosari a Laura.

Enzo i Laura havien estat amants
abans que ell hagués de fugir de Venècia
i, tot i la gran confusió que s'ha creat, s'acaben reconeixent.

Barnaba s'adona de com es miren
i demana a Enzo que reveli la seva identitat.
De fet, l'ha reconegut i sap que està enamorat de Laura.
Pensa que si deixa que els dos amants fugin junts
ell podrà fer seva Gioconda.

Un cop sol, Barnaba dicta la seva acusació contra Enzo
per la seva relació adúltera amb Laura,
i diposita la denúncia dins la boca del lleó.

Gioconda, d'amagat, ho ha vist i sentit tot
i es desespera en saber els plans perquè Laura i Enzo fugin junts.
Es lamenta amb la seva mare del seu destí.

ACTE SEGON – El rosari

Al moll, uns mariners canten una barcarola.
Mentrestant, Barnaba espia, fent-se passar per un pescador.
Isepo, el seu ajudant, ha anat a avisar Alvise
per tal que arribi just quan Enzo i Laura es disposin a fugir.

Arriba Enzo i espera Laura,
que arriba amb Barnaba en una altra barca de pescadors.
Laura, desconfia d'aquest estrany personatge,
a qui no identifica com a espia dels inquisidors.

Els dos amants s'abracen
i Enzo ordena al timoner que la barca surti de port.
Laura, sola a coberta, invoca la Verge Maria
per tal que els ajudi en la seva fugida.

Gioconda, que estava amagada,
surt i amenaça Laura de dir-li al seu marit,
que s'apropa en una altra barca,
la relació adúltera que manté amb Enzo.

Laura aixeca el rosari demanant pietat
i, en veure'l, Gioconda recorda que la jove
havia salvat la seva mare del linxament públic
al pati del Palau Ducal.

Gioconda revela el seu nom a Laura
i decideix ajudar-la a fugir en la seva pròpia barca

Barnaba s'adona que Laura fuig
i crida Alvise perquè segueixi la barca.

Torna Enzo, i Gioconda li diu que Laura ha fugit atemorida.
Quan el jove es disposa a seguir-la,
Gioconda l'adverteix dels espies que el vigilen.
Desesperat, Enzo crema el vaixell.

ACTE TERCER – La Ca' d'Oro

La Ca' d'Oro (la Casa Daurada) és el nom del palau d'Alvise.

Alvise es lamenta que la seva esposa l'enganyi
i decideix matar-la. Abans, però, la interroga.
Acusada d'infidelitat, Laura és condemnada a prendre un verí
abans que acabi el cant dels venecians, que se sent de lluny.

Alvise la deixa sola.
Laura està desesperada.
Gioconda, que estava amagada fins aleshores,
surt per canviar-li el flascó
per un narcòtic que la deixarà adormida
i li donarà una aparença de cadàver.
Després, podrà fugir amb Enzo.

Laura beu el líquid que li ofereix Gioconda.
Quan Alvise torna, troba el cos de la seva esposa,
aparentment sense vida.

En una gran sala d'audiències, Alvise ofereix un ball de disfresses.
Durant la festa arriba Barnaba arrossegant la Cega,
acusada de bruixeria.

L'anciana diu que estava pregant per la difunta Laura.
Enzo, que és a la festa, descobreix així
la suposada mort de la seva estimada.

Enzo acusa Alvise d'assassí,
però en ser descobert com a expulsat de Venècia,
és condemnat a presó.

Gioconda no veu altra sortida que oferir-se a Barnaba
a canvi de la llibertat d'Enzo.
Barnaba obre una cortina per mostrar el cos de Laura
i confessa que l'ha mort.

ACTE QUART – El canal Orfano

Gioconda és a casa seva, a l'illa de Giudecca.
Uns cantants, amics de Gioconda, han portat el cos de Laura.

Gioconda els prega que busquin la seva mare.
Quan es queda sola pensa en el suïcidi
com a única manera d'acabar amb els seus mals,
tot i ser conscient que aleshores
no podria ajudar Enzo i Laura a fugir.

Durant uns moments, Gioconda pensa que Laura potser ha mort.
Arriba Enzo, que ha estat alliberat per Barnaba gràcies a Gioconda.
Està desesperat i només vol vetllar el cadàver de la seva amant
i suïcidar-se al seu costat.
Gioconda no diu on l'ha amagada
i Enzo l'amenaça just quan Laura, ja desperta, crida el seu amant.

Laura explica a Enzo que Gioconda li ha salvat la vida.
Enzo s'apiada de la filla de la Cega.

Tornen els cantants mentre entonen una serenata
i Gioconda prega a Laura i Enzo que fugin.

Un cop sola, Gioconda prega a la Verge
que l'alliberi de la luxúria de Barnaba.

Barnaba arriba per cobrar el preu per alliberar la Cega,
però Gioconda opta per clavar-se un punyal.
Per dur la seva venjança fins al final,
Barnaba fa saber a Gioconda que la seva mare ha mort a la presó.
És massa tard: Gioconda acaba de morir.

Els textos de Lectura Fàcil segueixen
les directrius internacionals de l'IFLA
(International Federation of Library Associations
and Institutions) quant al llenguatge, el contingut
i la forma, a fi que tothom els pugui entendre.

L'Associació Lectura Fàcil ha fet aquesta versió en Lectura Fàcil.